

SIS driver flera kommittéer inom området personlig skyddsutrustning. Här sker bevakning, påverkan och utveckling av standarder på nationell och internationell nivå (inom europeiska CEN och globala ISO).

Läs mer om oss på: www.sis.se

Vill du veta mer om SIS standardisering kopplad till en säker arbetsmiljö?

Kontakta

Roger Nilsson, projektledare på SIS.
roger.nilsson@sis.se

Information om ändrade regler gällande andningskydd

Den 1 januari 2025 gäller preciserade krav för andningskydd, för att vara säker på att de faktiskt skyddar så som de ska göra. Arbetsgivare måste se till att tätsittande andningskydd är individuellt testade. Till hjälp finns standardiserade metoder.

I de nya föreskrifterna från Arbetsmiljöverket finns en precisering när det gäller personlig tillpassning av andningsskydd. Denna precisering återfinns i "Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:11) om arbetsutrustning och personlig skyddsutrustning – säker användning" 15 kap, 9 §.

9§

"Arbetsgivaren ska se till att andningsskydd är individuellt utprovade. Om man väljer tätsittande andningsskydd, ska arbetsgivaren se till att tätheten provas individuellt med en lämplig kvantitativ eller kvalitativ metod, för att säkerställa att andningsskyddet har den förväntade skyddseffekten."

"Allmänna råd - Lämpliga metoder för individuell täthetsprovning av tätsittande andningsskydd finns beskrivet i ISO 16975-3 Respiratory protective devices – Selection, use and maintenance – Part 3: Fit-testing procedures."

Detta gäller alla tätsittande andningsskydd såsom filtrerande halvmasker, halvmasker och helmasker samt tätsittande masker som är fläktassisterade eller tryckluftsmatade och även bärbara tryckluftssystem (SCBA).

Tillpassningstest ska göras för att säkerställa att andningsskyddet har den storlek och utformning som passar användaren. En storlek passar inte alla.

Det finns också andra anledningar till att ett andningsskydd inte ger önskad skyddsnivå. Det kan bero på skägg, polisonger, ansiktssmycken, tandproteser, djupa hudveck, ärr och ansiktsskador. Även annan personlig skyddsutrustning såsom skyddsglasögon, visir, kläder, hjälmar mm kan påverka passformen.

En förändring av ansiktsform, till exempel på grund av förändring i vikt eller som resultat av en skada, kräver ett nytt tillpassningstest. Detsamma gäller om användaren byter till ett annat andningsskydd.

Så provas tätsittande andningsskydd

Kvalitativ tillpassningstestning är subjektiv och ställer krav på deltagande från användaren. I de vanligaste metoderna används antingen en sackarin- eller Bitrex®-baserad testlösning som sprayas in i en huva. Personen som bär andningsskyddet avgör sedan om de kan smaka lösningen samtidigt som en rad övningar för tillpassningstestning genomförs. Om användaren inte kan känna smak av testlösningen under testet betecknas testet som godkänt. Denna metod kan användas för tillpassning av filtrerande halvmasker och halvmasker.

Kvantitativ passformstest är en objektiv metod som kan användas för att testa passformen hos de flesta tätslutande andningsskydd. Då används ett instrument för att mäta läckage runt ansiktstättningen som ger ett numeriskt resultat. De två huvudsakliga metoderna som används är partikel-mätning och kontrollerat undertryck.

Observera att provningen bör göras av en person med kunskaper om såväl användning av andningsskydd som metoderna för tillpassningsprovning.

SS-ISO 16975-3:2022 *Andningsskydd – Val, användning och underhåll – Del 3: Tillpassningstestning* finns på svenska och engelska och kan köpas via Svenska institutet för standarder (SIS), www.sis.se.

